

Ա Մ Ո Ւ Ն

ՀԱՆԴԵՍ ԱԶԳԱՅԻՆ

Մամուլի իւրաքանչիւր շրջանը 52 օրինակ է :
 Ստորագրութեան տեղն է Կ. Պօլիս, Մեծ Նոր խան վերի յարկ թիւ 6
 Դուրս երթալիք փոստային ծախքը առնողին վրայ է :

Երջանին զինք կէս Օսմ. ոսկի 50
 Մէկ Թիւրք ղանեկան արծաթ 1
 Անգլիացի նամակ, չընդունուիր : — Ծանուցման տողը 5

ԹԻԻ 959 ԺԴ ՏԱՐԻ ՇՐՋԱՆ ԺԹ. 1882 ԶՈՐԵՔՇՆԱԹԻ 3 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

ԲՈՂԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ ՆԻՒԹՈՑ

Ստ. Փափազեան եւ իւր քաղաքականութիւնը . — Ազգ. լուրեր . — Մասիսի ազգասէր աշխատակիցը . — Տօքթ. Քեաթիպեանի ստախօսութիւնը . — Տօքթ. Քեաթիպեանի սկզբունքները . — Հեռագրալուրք . — Մամուլըն գաղափար . — Տօքթօր Նազաչեան . — Ազգային տեսութիւն , — Պաշտօնական ծանուցում :

Տ. ՍՏ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ԵՒ

ԻՒՐ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ընթերցողք ոչ նուազ զարմացմամբ կը կարգան անշուշտ « Թերճիմանը Էֆքեար » ի մէջ այս անունը, որ իւր ստորագրութեան ներքեւ, սկսած է սոյն վերջին օրերս Ազգային խնդրոյ մասին խորհրդածութիւններ ընել , և իւր ազգամիտ քաղաքականութեանը դէմ գրիչ և լեզու գործածող անձանց վրայ բուռն զօրութեամբ յարձակիլ . խեղաթիւրելով ամեն անոնց ճշմարիտ հայւլացք և խորհուրդը ոչք Ազգային օրուան խնդրոց կրնան նպաստաւոր լինիլ :

Եւ թէ ի՞նչ է իւր մասնաւոր նպատակը , ԸՆՏՐԵՒ ԱՅՆՊԻՍԻ ՏԵՂԱԳԱՆՎԱԾ ՈՐ ՓԱՓԱԶԵԱՆՈՎ ԳՈՐԾԷ :

Տ. Ստ. Փափազեանի այս մտածումը մեզ այնչափ զարմանալի չը թուիր , որչափ ուրիշներ կը նկատեն այնպէս , զի , այս տեսակ մարդիկ որչափ ապրին , նոյնչափ իրենց մէջ կը սնուցանեն ԲԱԽԻՍԻՆԻՐՈՒԹԻՒՆԸ . ուրեմն մեղադրել հարկ չէ , եթէ Տ. Ստ. Փափազեան ևս , ազգային օրուան այս կարեւոր խնդրոց մէջ իրեն գլխաւոր բաժին մը հանելու համար գիշերներն անդամ քունէ զրկուած է . մանաւանդ թէ ասանկ գործերու հետեւելու համար

անգործութիւնն ալ մեծաւ մասամբ կը նպաստէ իրեն :

Ներսէս Սրբաղանի Պատրիարքութեան ատեն այս անձը իւր խաղը խաղալ սկսած էր ազգին գլուխը հողածութեան ենթարկելու համար , վասն զի , սա երբ տեսաւ այն ատեն թէ իրեն համար յոյս չէր մը նացած Պատրիարքարանի մէջ որ և է պաշտօնի դըլուխ անցնելու և իւր դադարեալ արդար շահը այդ կերպով դարմանել , սկսած էր զնորին Սրբաղանութիւնը Պատրիարքութեան դահէն զրկել , յաջորդին միջոցաւ խնամուելու յուսով , Երեսփոխանութիւն և Ժողովուրդ գուշակեցին իրենայս անարդ խորհուրդը և այնուհետեւ իւր կարծիքներ և մտածումները բոլորովին կորուսած էին իրենց արժէքը և մինչև իսկ ամենուն արհամարհանքը յինքն դրաւած էր շատ իրաւամբ :

Պարագայները այնպէս բերին որ Ներսէս Սրբաղան հրաժարեցաւ ի Պատրիարքութենէ և Ազգը՝ Նորին Սրբաղանութեան հրաժարականը ընդունելու հարկին մէջ դանուեցաւ . և այժմ որ Ազգին վարչական վիճակը նոր դոյն պիտի զգենու , Տ. Ստ. Փափազեան ևս դոյնը փոխելով սկսաւ Ազգ. Ժողովոյ ամեն նստերուն ներկայ դանուիլ և կեղծ ազգասիրի դիմակ անցնելով երեսը, Ազգին ցաւոցը համար խարդախեալ գեղեր մատակարարել իւր հնարած նենգութեան գործարանէն :

Մեր քաջ պարոնը , (որ չենք գիտեր ի՞նչ ԱԿՆԱՄՈՒԹԵԱՄԲ Ազգ. Ժողովոյ ամեն դանդաղ նստերուն իւր աթոռը թափուր չը թողուլ մտածած էր) իւր նախապաշարաստեայ բլանդ յառաջ տանելու համար , համախոհիցը ընկերակցութեամբ բաւական ջերմութեամբ պաշտպանել յանց յատենի Ժողովոյ ,

«պաշտօնէական դրութիւնը» որով կը դործէր Եռ-
սուփեան վարչութիւնը, և այս յայտնի է թէ իւր
խաղը խաղալու մեծապէս պիտի նպաստէր: Երես-
փոխանական ժողովը բարեբաղդաբար շատ հեռա-
տես գտնուեցաւ այս պարագայի մէջ, և գուշակե-
լով թէ՛ ի՞նչ էր Տ. Ստ. Փափաղեանի և իւր համա-
խոհից նպատակը, տապալեց սոցա մեծաշուքն
յեղյեղած փաստերը և ընդունեցաւ «ժողովական
դրութիւնը» որ Սահմանադրական օրինաց ալ համա-
ձայն է:

Տ. Ստ. Փափաղեան իւր առաջին քայլափոխէն
սահած տեսնելով զինքը, կէս յուսահատ, անմի-
ջապէս քուքուկէթ մ'անցուց գլուխը և մտաւ վեղա-
րաւորներու մէջ, անտի իրեն օգնութիւն փնտռելու
համար, և իրաւամբ ալ յաջողեցաւ, զի սորա աշ-
խատութեան արդիւնքն է համագումար ժողովոյ
պատրաստած վերջին նշանաւոր ցանկը:

Այս ցանկը Ազգ. ժողովոյ ներկայացած օրը հե-
տաքրքրական էր արդարեւ տեսնել հոն՝ զրեթէ ա-
մեն Երեսփոխանաց ձեռքը դոյնդգոյն թաշկինակներ,
որը ստիպուած էին իրենց քիթը պաշտպանել ատե-
նին մէջ սփռուած հոտէն, զի ԼՈՒՓԷՆՆԱՆ չէր
այդ հոտ՝ այլ Փափաղեան:

Այս մասին աւելորդ համարելով դարձեալ խօ-
սիլ, զի ուրիշ անդամ խօսուած է, կը դառնամբ
օրուան խնդրոյն, ցրցունելու համար մեր ընթերցո-
ղաց թէ՛ ի՞նչ կը խորհի այժմ Տ. Ստ. Փափաղեան:

Տ. Ստ. Փափաղեան իւր էնթրիկը գլուխ հանե-
լու համար կղերականաց դիւրահաւան մասը իրեն
դործիք ընելէն չը բաւականանալով, խորհեցաւ մի-
անգամայն Ազգ. Երեսփոխանաց մէջ դժտութեան ո-
րով ցանկել և կանուխէն վերահասու ըլլալով սոցա խոր-
հրդոցը, երբ տեսաւ թէ՛ Երեսփոխանք ոմանք տա-
կաւին չէին պատրաստած իրենց կարծիքը և տարբեր
աչքով կը տեսնէին Ազգային վիճակը, մօտեցաւ ա-
նոնց քով և բանասերիւ արարածոց նման զմին միւսոյն
դէմ դրդուելու յանդգնեցաւ, հեռացուց սոցա սըր-
տերը իրենց խղճի ձայնը լսելէ, և անշատեց ձեռ-
քերը միութեան մէջ զազդօգուան դործելէ:

Սակայն, ցաւալի է տեսնել որ մեր Երեսփո-
խան Տեառք ոմանք, շատ դիւրահաւան գտնուեցան
Փափաղեանի դժոխերես և վատ խորհրդոցը. զի, ե-
թէ պահ մը յիշել ուզէին այդ նշանաւոր անձին ան-
ցելոյն մէջ Ազգին համառնիւթած դաւերը, ոչ միայն
չը պիտի անսային իւր խօսքերուն, այլ նաեւ զինքը
բարեւելու ատեն պէտք էին խորհիլ թէ գուցէ՝ Ազ-
գասիրութեան քուք օրինաց դէմ կը մեղանչէին:

Տ. Ստ. Փափաղեան, մէկ կողմէն մօտ մը Երես-

փոխաններ յանդիման և չնչին պատճառներու համար
իրենց ընկերաց դէմ դրդուելէ յետոյ, անամօթա-
բար կուգայ կը բազմի տակաւին յիւր աթոռ երես-
փոխանութեան, որպէս զի ուրիշ Երեսփոխաններ ևս
խաբելով զանոնք ալ տանի միւս վշտացեալ Երեսփո-
խանաց հետ ընկերացնելու, և անոնց թիւը ստուա-
րացնելով, Ազգ. ժողովոյ նստերը դադրեցնէ, Պատ-
րիարքարանի դռները դոցէ, և վերջապէս բոլոր այս
ցաւալի դէպքերէն յառաջ գալիք կատարեալ անիշ-
խանութեան մը ատեն, իւր ազգակործան և յոռի
իշխանութեան դրօշակը պարզելու յաջողի: Չայս կը
հաստատէ վերջին նստին մէջ առ Երեսփոխանս
ըրած սպառնալիքը, որ երբ տեսաւ թէ անկարելի
կըլլար իւր կամքը յառաջ տանիլ, անմիջապէս ժո-
ղովէն ելաւ քալեց, պատգամ որոտալով թէ՛ «գալ
նստին այսչափ Երեսփոխան ալ չպիտի կրնար դըտ-
նալ», և մենք բարձրագոյ բողոքեցինք այս յան-
դու գն սպառնալեացը, ըսելով թէ՛ եթէ համագու-
մար ժողովը քեզ խաղալիկ ընելու մէջ յաջողեցար,
Երեսփոխանական ժողովը չես կարող երբէք կամացդ
խաղալիկ ընել:

Սակայն, ուրախ եմք ըսելու որ Ազգ. Երեսփո-
խանական ժողովը, բաւականէն աւելի վարպետ ե-
ղած է Փափաղեանի բոլոր դարձուածոցը, և ուխտած
է չանսալ այսուհետեւ երբէք ազգասիրութիւն յեղ-
յեղող իւր կեղծ լեզուին, որ անմիաբանութիւն քա-
րողելու միայն կը ծառայէ, և պիտի աշխատի անվհեք
ի բարեկարգութեան Ազգային տան արդի անբարեկարգ
վիճակին, ինչպէս արդեամբ ցոյց տուաւ իւր վերջին
նստերուն մէջ, հակառակ ամեն կողմանէ իրեն դէմ
ուղղուած անզօր սպառնալեաց և սին ու սին յաշա-
ղանաց:

Տ. Ստ. Փափաղեան, առանց ամաչելու Ազգային
չահուց հակառակ կը նկատէ տեղական Հայ մամլոյ
զօրք. Նար-Պէյ Սրբազան Տեղապահութեան ընտրե-
լի ներկայացնելը, և կը մեղադրէ զՄասիս հեղինա-
կան լեզուով, թէ ինչո՞ւ լռութիւն կը պահէ այս կեն-
սական խնդրոց մէջ, պէս պէս վատ ենթադրու-
թեանց ցնորքէն տանջուելով:

Նիցուր արդարեւ թէ Մասիս մեղադրելի է իւր
պահած լռութեանը համար, որ թէպէտ կրնայ նաեւ
ըմբռնել տալ մեզ, թէ ինքն ալ կը փափաքի հա-
տատել իւր միւս պաշտօնակցաց ձայնը, որ արդար
միջոցն է բայց, առաւել դատապարտելի է Տ. Ստ.
Փափաղեանի հրապարակի վրայ այս մասին պահած
Չաքարիական պապանձումը, մինչդեռ ուրիշ վատ
միջոցներով սենեակներէ սենեակ և տուներէ տուն
պատելով իրեն ընտրելոյն համար քուէներ կը մուրայ

Որն է արդեօք ազգասիրութիւնը և ազգին շահուն համար գործելը, հրապարակաւ հռչակել թէ լեզուի տակ պահել և չը համարձակիլ ժամանակառաջ անունը տալ անոր՝ որուն հնազանդելու պիտի հարկադրի ծածկական Հայը, Այս, ահաւասիկ ակններէ կը ցուցնէ թէ Տ. Ստ. Փափազեանի Տեղապահցուն թքի և մքի արժանի Հարանցու մ'է :

Այո՛, առիթ է մեզ այսօր կրկնել աստանօր ինչ որ ուրիշ անգամ խօսելու պատեհութիւնն ունեցանք ի մասին Տեղապահութեան :

ԱՅՍ ԱԹՈՌ, Ներսէս Պաարխարքէ յետոյ, Խորէն Նար Պէյով պիտի բարձրանայ, զի Սա՛ ժամանակին մարդն է իւր ունեցած բարձր տաղանդովը և լեզուազիտութեամբը. բաց աստի՛, Ազգին մարդն է գլխաւորապէս, որովհետեւ մասնաւոր հմտութիւն ունի Ազգային կենցաղի վրայ, և անոր ցաւերուն վերահասու լինելով, շատ անգամներ ազգու գարմաններ մատակարարած է նոցա իւր կարողութեան չրջանակին մէջ :

Այս մասին դարձեալ պիտի խօսիմք կրկին յօդաւորով մը, և մանրամասնօրէն պիտի թուեմք, թէ ո՞րք են այն օգուտները, որ կրնան Ազգին համար յառաջ գալ Նորին Սրբազնութեան յայտ բարձր պաշտօն կոչուելէն :

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Տօրթօր Քեաթիպեանի ցաւալի դէպքէն ի վեր թերթերնիս անձուկ վիճակի մէջ ըլլալով՝ յակամայս յապաղած ենք ծանուցանել թէ՛ Ն. Կ. Վեհափառութիւնը բարեհաճած է ինչպէս իւր բարձր համակրանաց, Վսեմ. Յարութիւն պէյ Տատեանի Ա. կարգի Մէճիտիյէի պատուանշանը, ինչպէս նաև Սպարապետութեան դրան դիւանի տնօրէն Վսեմ. Միֆայէլ էֆ. Մամիկոնեանի Միւթէմայիդի առաւելան շնորհեր է :

Յիշեալ բարձրաստիճան Հայ պաշտօնատարաց բարեկամութիւնը վայելելու պատիւն ունենալով՝ կը փութամք անկեղծաբար շնորհաւորել զիրենք Կայս. կառավարութեան կողմանէ իրենց ցուցուած այս մասնաւոր համակրութեան համար որուն ըստ ամենայնի արժանի կը գտնուին, իրենց առ. տէրութիւնն մատուցած անձնուէր ծառայութեամբը :

Գոհութեամբ կը լսեմք թէ Ծաղկեղջա՛սակ Տօրթ.

Քեաթիպեանի դարմանած հիւանդները իրենց բըժիշկ ընտրած են Մեծ. Տօրթ. Փէշտիմալեանն էֆէնտին, որ իւր բժշկական հմտութեամբն և ազգասիրութեամբն մայրաքաղաքիս հասարակութեան քաջածանօթ է :

—o—

Վսեմ. Տօրթօր Սէրվիյէն էֆէնտի, հանգուցեալ Տօրթ. Քեաթիպեանի կենսագրութիւնն և յիշատակարանը Գաղղ. լեզուաւ գրելու վրայ ըլլալով մօտ օրերս ի լոյս պիտի ընծայէ :

—o—

Ասկէ առաջ Ազգ. թերթ մը դրած էր թէ, Արդարութեան գործոց պաշտօնեայ Վսեմ. Ճէվտէթփաշա իբրև թէ յայտարարած է եղեր թէ Պատր. Տեղապահութեան պաշտօնին չեն կրնար կոչուիլ Գեր. Խորէն Արքեպիսկոպոս Նարպէյ, Զմիւռնիոյ Առաջնորդ Գեր. Մելքիսեդէք Արքեպիսկոպոս Մուրատեան և Կարնոյ Նախորդ Առաջնորդ Յարութիւն Արքեպիսկոպոս :

Պաշտօնապէս ստուգելիք թէ այս լուրն բոլորովին անհիմն է եղեր :

—o—

Կիմանամք թէ հանգուցեալ Տօրթ. Քեաթիպեանի ձեռագիր նամակներու բնագիրը ոստիկանութեան մօտ կը գտնուի տակաւին, և թէ, անոնց օրինակները միայն յանձնուած են իրենց հասցէներուն :

—o—

Գոհութեամբ կը լսեմք թէ երէկ Քաղաքական ժողովոյ անդամոց ցանկն Գաբու Քեահեասը Աբրահամ էֆի միջոցաւ Բ. Դրան մատուցուեր և երկու ժամէն վաւերացուելով՝ Պատր. զրկուեր է :

—o—

Տ.

Ազգային ժողովը նիստ ունի յառաջիկայ հինգշաբթի, և Նոյեմբերի Մայր եկեղեցի Գումի գաբուի :

Ատեանը պիտի բացուի ժամ 5 ին.

Հրաւիրեալ են ազգային երեսփոխանք իրենց ազգասիրական տրտնտեսութիւնը կատարելու փութալ :

Մնամ աղօթարար

26 Հոկտ. 1882

ՊԱՅՄԱՆԱՐԵԱԿԱՆ ՓԱՅՄԱՆՈՐ

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. — Ընտրութիւն Կրօնային տոներին :

1. — Ընտրութիւն առաջին Ատենապետի Ազգ. ժողովոյ

Երկուշաբթի առաւօտ հետեւեալ հեռագրաւորը ստացանք զոր նոյնութեամբ հրատարակելով՝ ազգային Պատրիարքարանի ուշագրութեանը կը յանձնեմք:

«Աղապապեան պաշը պօզուք վարչութիւնը ճիւղէ նիւամըզլըղը Պայրպուտ հիւքիւմէթինէ միւրաճաթ իլէ, միլլէթին հուգուգլարընը պօզտուլար, մուրախսասըն մէմուրիյէթինի թար ու մար էթաիլէր, միլլէթ բէրուշան օլուպ այագլանմըշ տըր, նէթիճէսի գօրգուլուեօր, սէրիան էմրինիլի միւֆէթթիլլէրին կէօնտէրիլմէսի մաարուզ տըր:

Մուրախսասը Պայպուրտ

1298 Թւրքինի էվկէլ 30

ԱՄԲՐՈՅԻՈՍ

ՄԱՍԻՍԻ ԱԶԳԱՍԷՐ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑԸ

Մասիս իւր թերթը ընդարձակելէ ի վեր կատարեալ գործիք մը դարձած է իւր օգնական Բ. Բ. և ԱԶԳԱՍԷՐ աշխատակցին:

Առաջինը իւր յամառութեամբը հանրածանօթ է, իսկ երկրորդը իւր փառասիրական ձգտումներով, մեր այս ըսածը կը հաստատեն Մասիսի մէջ Ազգային ժողովոյ նկարագրութիւնները:

Մասիս ասկէ առաջ Ազգ. ժողովոյ Ըրդ. նստի նկարագրութիւնը ընելով՝ Համագումար ժողովոյ ցանկին նկատմամբ բոլոր՝ երեսփոխանաց դիտողութիւնները յայտնած ատեն, մեր ըրած դիտողութիւնը զանց առնելով Պէրպէրեանի վերադրած էր, մինչդեռ այդ դիտողութիւնը այսինքն ներսէս վարժապետների և Մկրեանի հրաւէր չերթալը առաջին անգամ մեք ըրած էինք և Պէրպէրեան զայն երկրորդած էր միայն:

Առջի բերան մեք կը կարծէինք թէ անուշագրութեան արդիւնք է այդ, բայց հետեւեալ օրը, խնդրոյ մը համար իւր հրաւիրմամբ Մասիսի գրասենեակը երթալով՝ երբ սոյն դիտողութիւնը ըրինք Տ. Իւթիւճեան իբր ունկնդիր, մեր ըսածը հաստատելով՝ ուղղել յանձնարարեց, բայց իւր օգնականը Բ. Բ. «Չէրազ սխալ չգրեր» ըսելով ուղղել չհաճեցաւ:

Այս անգամ Ժ. Ըրդ. նստի նկարագրութիւնը կարդալով Մասիսի մէջ, զարմացմամբ տեսանք թէ մեր ըրած խօսքերն ու առաջարկութիւնները իրեն վերագրելով և մեր անունը բնաւ չտալով՝ Մասիսի ընթերցողաց իբրև իւր խօսքերը կլլեցնել ուղած է:

Մեր ըսածը կատարելապէս կը հաստատեն նոյն նստին ներկայ երեսփոխանք և ունկնդիր ժողովուրդն. կը հաստատէ նաեւ Տ. Ս. Փափաղեան որ թէրճէմանի—Էֆքեարի մէջ Ազգ. ժողովոյ նիստերուն նկարագրութիւնը կընէ եւ մեր հանրածանօթ հակառակորդ Տ. Ս. Փափաղեանի եւ մեր մէջ կեցած սկզբանց անհաշտութեան հակառակ՝ ինք անաչառապէս խօսքերն ու դէպքերը իրենց նոյնութեամբ կը նկարագրէ:

Բայց մենք չենք զարմանար Տ. Մ. Չերազի այս ընթացքին վրայ, զի մօտէն կը ճանչնամք իւր փառասիրութիւնը և փոփոխամտութիւնը:

Այս առիւրը գրելով՝ Մասիս և իւր աշխատակիցք չկարծեն թէ՝ անձնասիրութենէ դրդուեալ կը գրեմք, համայն ազգը տեսած է մեր հնգետասանամեայ ազգային պաշտօնավարութեամբ թէ ամենեւին չունինք այդ տեսակ սին փառասիրութիւններ:

Հեռի մեղմէ այդ տեսակ դիտումներ ու ձգտումներ. և ի՞նչ հարկ Մասիսէն սպասել այն բան զոր ճշդելու համար ուրիշ ազգային թերթերէ պատ, ունինք մէկ ձեռքերնիս մեր թերթը և միւս ձեռքերնիս Ազգ. ժողովոյ ատենագրութիւնները:

ՏՕՔԹՕՐ ՔԵԱԹԻՅԵԱՆԻ ՍՏԱԽՕՅՈՒԹԻՒՆԸ

Տօքթ. Քեաթիպեան առ Կ. Գարագաչ էֆէնտի գրած նամակին մէջ «Ես մաթէուիալիսդ եմ» ըսած է, որ ըսել է անաստուած եմ:

Բայց պահ մը քննեք թէ՝ իւր կենաց օրերուն մէջ ըրած գործերը անաստուածութեան թէ աստուածապաշտութեան գործեր էին. որովհետեւ Ս. Գիրքը կըսէ «Հաւատք առանց գործոց մեռեալ է» և կամ «Ժառ ի պտղոյ իւրմէ ճանաչի»:

Տօքթ. Քեաթիպեանի պաշտած սկզբունքը զուտ Գրիստոնէական էր, ի՞նչպէս եղեր է որ վերջին վայրկեանին մէջ իւր սկզբունքը փոխեր և անաստուած է եղեր:

Աւետարանի քարոզած սկզբունքներն են «արծաթապաշտ չըլլալ» . ինքն ալ արծաթապաշտ չէր, զի եթէ արծաթապաշտ ըլլար՝ կրնար մեծ հարստութիւն մը գիլել:

«Սիրել զընկերն» . ինքն ալ իւր ընկերները յոյժ կը սիրէր և մէկը վշտացուցած չէր:

«Երանի ողորմածաց» . ինքն ալ միշտ կօգնէր աղքատաց, ձրի կը դարմանէր զանոնք:

«Ինչ որ չես ուզեր որ ուրիշը քեզ ընէ, նոյնը մ'ընէր ուրիշին» . Տօքթ. Քեաթիպեան ալ ճիշդ այս սկզբան համաձայն մաքուր բարոյականի տիպար հանդիսացած էր . ոչ ոք կրնայ անոր բարոյականին վերայ ամենափոքր կասկած մ'ունենալ :

Հետեւաբար Տօքթ. Քեաթիպեան Քրիստոնէութեամբ պարծոյններէն աւելի կատարեալ Քրիստոնեայ մ'էր որ դործով ապացուցած էր զայն և ոչ, շատերու նման, խօսքով :

ՏՕՔԹ ՔԵԱԹԻՊԵԱՆԻ ՍԿՋՈՒՆՔՆԵՐԸ

Օր մը Տօքթ. Քեաթիպեան մի քանի բժշկաց հետ տեղ մը սեղան նստած ատեն, յանկարծ տանը դուռը կը զարնուի, եկողը հիւանդի մը կողմէ կուգար Տօքթօրն հրաւիրելու . բարեյիշատակ Տօքթօրը ներողութիւն խնդրելով իւր սեղանակիցներէն, հիւանդը տեսնել կերթայ և հինգ վայրկեանէն կը դառնայ : Նոյն միջոցին դարձեալ ուրիշ հիւանդի մը կողմէն հրաւէր կուգայ :

Դարձեալ ներողութիւն խնդրելով կերթայ և անմիջապէս կը վերադառնայ :

Երրորդ հրաւէր մ'ալ կուգայ և երբ Տօքթօր Քեաթիպեան մեկնելու կը պատրաստուէր, սեղանակից բժիշկներէն մին կըսէ իրեն .

— Ծանրմ Տօքթօր, աս ի՞նչ բան է . մէկ ժամու մէջ երեք տեղէ կանչուեցար, մեզ բնաւ կանչող չկայ, մենք ալ քեզ չափ բժիշկ ենք, մենք ալ մի և նոյն դպրոցէն ելած ենք, մենք ալ քեզի չափ դարմանել գիտենք . այս ի՞նչ գաղտնիք է որ մեր անունը տուող չըլլար և միշտ քեզ կը կանչեն :

— Ասոր գաղտնիքը սա է թէ, երբ ձեզ հիւանդի մը կանչեն, դուք հիւանդին հետ կըբազդիք, իսկ ես հիւանդութեանը հետ կըբազդիմ :

* *

Մարդասէս Տօքթ. Քեաթիպեան օր մը առաջին անգամն ըլլալով տունէ մը կը հրաւիրուի, հիւանդը քննելէ և դեղադիրը տալէ վերջ, մեկնելու պահուն հիւանդին տէրը կը հարցնէ .

— Տօքթօր, ի՞նչ է ձեր այցելագիւնը :

— Ի՞նչ ըսել կուզէք :

Այսինքն կուզեմ հասկնալ թէ ի՞նչ պէտք է վճարեմք :

— Իմ այցելագիւնս նարխ չունի, հիւանդին սըրտէն ինչ ոչ բլխի ան կառնեմ, կը պատասխանէ :

Հ Ն Ռ Ա Գ Ր Ա Լ Ո Ւ Ր Ք

Նոյ. 2, Եկնի դարու Եկնի պատան .

Այսօր Համագումար Ս. Ժողովը հոս փոխադրուեցաւ հանդիսաւոր կերպով, Գրիգորիս Ալէաթճեան, Եզնիկ Ա. պահունի, Հմայեակ Դիմաքսեան, Գրիգորիս Մինթանճեան Յարութիւն մականունեալն պոչլաճի Եպիսկոպոսներ, Պարտիզակցի Վահան և Բաղրատունի Կարապետ վարդապետը որոշեցին աշխարհականաց դէմ պատերազմ հրատարակել, եկեղեցականութիւնն Աղբ. Ժողովոյ գերութենէն ազատելու եւ անկախ ընելու համար :

Նոյ. 3

Եկեղեցականաց պատերազմին բանակի յառաջապահ խմբին Վահան վարդապետ Պարտիզակցի եւ վերջապահ խմբին Կարապետ վարդապետ բաղրատունի դնդապետ անուանուեցան, եւ Ալէաթճեան Գրիգորիս Եպիսկոպոս դրօշակիր եւ պօխաճի Յարութիւն Եպիսկոպոս ընդհ. հրամանատար կարգուեցան :

Նոյ. 2 Բերա

Բոլոր բժիշկներ ութ օր շարունակ Քեաթիպեանի անձնասպան ըլլալն կամ չըլլալը հասկնալու համար նորա բոլոր աղիքն ու թոքը եւ ըզեղը կտոր կտոր «անալիզ» ընելէ յետոյ չկրցին որոշ վճիռ մը տալ, մինչեւ որ Քեաթիպեանի չորս կտոր թղթերն երեւան ելան, եւ 13 բժիշկներ այս գրերով ապացուցին թէ Քեաթիպեան անձնասպանութեամբ մեռած է :

Քեաթիպեանի բժշկական անհուն հմտութեան զօրաւոր ապացոյցներէն մէկն ալ այս եղաւ որ իր մահուան գաղտնիքը Կ. Պօլսոյ բոլոր բժիշկները չկրցին գտնել, եւ այս գաղտնիքն անլուծանելի պիտի մնար յաւիտեան, եթէ Քեաթիպեանի ստորագրութիւնը չլուծէր :

ՄՈՄՈՒԼԸՆ ԳԱԶԱՄԻՆՈՒՄ

1883 ՍԵՆԵՍԻՆԵ ՄԱԽՍՈՒՍ

(Շար. տես թիւ 958)

ապրիլ

1.—Սէնէնին իւրինաէն Նիհայէթինէ տէկին պիրպիրիմիդի ալտաթմար մէպտէմիդտէ օյմառըղընտան հիշ տէյիլ իսէ պիր կիւն օլտուն շու եալանճըլըք տատընը արմադ իչիւն իշտէ ապրիլ 1ինճի կիւնիւնի թախսի իլէմիշլէր : Շու զաւլալը դարըսընտան պոկիւն ալտանմըշ օլտուղընա բէք ար իթմէքտէ սանքի տիկէր վադըթաա հիշ օլտուղը եօդ կիպի :

8.—Չարչունըն խան սարնըճլարը եաղմուրտան տօլու սուճուլարըն մէվինճինէ պագըն, էյ եա մօռէ ինսաֆ մէհանէճի ուստալարընա . սուլու պօլ պօլտըքլարը իչիւն պասա շարապ Ֆըշըլարընա վէ մաստիդա դաղանլարընա, Շու եօղուլթճուլը կէօրտիւնիդ մի բիրինճ ունու իլէ սուլը տօնտուրուեօր, ամա Քեաղատհանէ եօղուրտու հա .

11.—Օրթալըգաա պօլուլունան չամուրլարտան իսթիֆատէ իտէրէք Սամաթիանըն Շ. դալֆաա պիր պինա տըր պաշլալը վէրտի :

30.—Հալա կիւղէլ . լալէ կիպի միւղիւլէր ա-
լըմիսդա պաշլաւորդա : Պու սէնէնին մօտա բալթօ-
նու կէօրտիւնիւղ մի , ժիլէ . կիպի կայէթ էթէյի
գըսա վէ եադաւորդ . էյ սէպէպի — էթէյի վէ եա-
դայը էլէ վէրմէմէք իշին :

ԳՊՄՍԸԶ

(Շարունակելի)

ՏՕՔԹՈՐ ՆԱԴԱՇԵԱՆ

Պատիւ ունի արդոյ հասարակութեան ծանուցոնել թէ
Բարիզի մէջ բժշկական ուսումը աւարտած եւ Պօլիս վե-
րագարձած լինելով , իւր ընտելութիւնը Պէշիկթաշ Հայոց
Եկեղեցւոյ կից թիւ 24 տունը հաստատած եւ ամեն տեսակ
հիւանդութեանց մասնաւորապէս աղայոց եւ կանոնց վե-
րաբերեալ հիւանդութեանց ախտատմ լինելով , չորեքշաբ-
թի եւ ուրբաթ օրերը իրեն դիմող աղքատ հիւանդները ձը-
րիապէս պիտի դարմանէ եւ երկուշաբթի եւ հինգշաբթի օ-
րերը ժամը Յէն մինչեւ 7ը Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի բաշա
խան Պէշիկթեան դեղարանը եւ մի եւ նոյն օրերը 7էն մին-
չեւ 9ը Պահճէ Գաբու Մէրհամէթեան թիւ 18 դեղարանը
հիւանդաց պիտի նայի իսկ մնացեալ օրերը իւր առնը կը
դառնուի :

Լոյսի պատ . խմբագիր Տեառ Միճաս Գա-
րամաճեան իւր աշօրեայ թերթը ինչ ինչ պատճառ-
ներով չկրնալով հրատարակել , հետեւեալը զրկած է
մեզ ի հրատարակութիւն :

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Կեդրոնին գործերը բնաւ տարբերութիւն չունին այն
վիճակէն , զոր նկարագրեցինք Գաւառական Լոյսի նախորդ
թուով :

Աժուլ կուտակցութիւնք , « Էնթրիլք » եւ խորհաւա-
նութիւնք կը վիտան շարունակ . իսկ Ազգ. ժողովն որ ազ-
գային դերագոյն իշխանութիւնը վարելու պաշտօնն ունի ,
կը դիմէ օր օրի դէպ իւր անկում իր գործերով , խակ տար-
ներով եւ ձախող ու հակասական որոշումներով :

Նորընտիր Քաղաքական ժողովը գեալէ կազմած իւր
դիւանն . այսօր պիտի կազմէ իւր երկրորդ նիստը :

Արօնական ժողովն ալ ընտրուած չէ տակաւին : Շատ
հաւանական չթուի որ վաղը զոմարելի Ազգ. ժողովոյ մէջ
կարենայ ընտրուիլ նոյն մարմինն , որով պիտի կարենայ ամ-
բողջանալ ազգային Վարչութիւնը :

Ազգային ժողովն եթէ նախապէս իւր մերժած ցանկին
վրայ կատարէ Արօնական ժողովոյ ընտրութիւնն , ի հարկէ
իւր լուծումը վճած պիտի լինի , որովհետեւ , այն պատ-
ճառներ , որովք մերժած է Համագումարի համաբաւաւոր ցան-
կը , կան եւ մնան տակաւին անլոյծ , վասն զի Համագում-
արի Հարք բնաւ չեն ուղեր զիջում ընել դէթ ի սէր խա-
ղաղութեան , մինչդեռ իւրեանց պաշտօնն է միջնորդ լինիլ
խաղաղութեան եւ ոչ թէ գրգռել դժգոհութիւն եւ խռովու-
թիւն :

Արդ , եթէ վտանգ մը պատահի Սահմանադրութեան եւ
կամ Ազգ. ժողովոյ գոյութեան , պատասխանատուութիւնն ի
հարկէ պիտի ծանրանայ Համագումարին վրայ :

Եթէ այս է կեդրոնին գործոց վիճակն , ապաքէն դժ-
ւար չէ երեւակայել եւ դաւառաց ազգային վիճակն , որ
անշուշտ վատթարագոյն եւս պէտք է լինի , որպէս է ի
Մուշ , ի Բաբերդ . յԱրապկիր , ի Բալու եւլն . եւլն :

Այսու հանգերձ պէտք չէ շատ յուսահաւալ , որովհետեւ
այս ամենը կը տեւեն մինչեւ ցընտրութիւն Տեղապահի :

Եթէ Տեղապահը լինի մի իմնիքուն , գործունեայ , փոր-
ձառու եւ ազգային կեանքի հմուտ մի եկեղեցական , ու
միանգամայն ունենայ կարող եւ եռանդ , որպէս է Գեո. Խո-
րէն եպիսկոպոս Նար պէյ , որուն վրայ կը դառնայ այժմ
հաստրակաց կարծիքը , գործերն ի հարկէ նոր կերպարան մը
կառնուն , իրաց վիճակը կը փոխուի եւ ամուլութեան կը յա-
ջորդէ գործունէութիւն :

Իսկ եթէ ընտրուի մի այնպիսի անձ , որ ոչ հասարա-
կաց սէրն ու համակրանքը կրցած է վայելել , ոչ մի գործ
ունի նշանաւոր , ոչ լաւագոյն հմտութիւն եւ փորձառու-
թիւն ունի , այն ատեն խնդիրը բոլորովին կերպարանափոխ
կը լինի :

Սակայն չեմք կարծեր թէ վարչութեան անդամը ուղեն
մի այնպիսի խիստ ձախող եւ պիտոյից ու պարագայից ան-
յարմար որոշում մ'ընել : Արդ հետեւանքն անշուշտ աւելի
վատթարագոյն կը լինի եւ չեմք զիտեր թէ ընտրեալն որու
համար պաշտօն պիտի կրնայ վարել . — Ազգի՞ն . — Բայց
ազգին պաշտօնեայն պէտք է որ ազգին ուղածը լինի , եւ
այն որ ազգին ուղածն է , ի հարկէ տէրութեան ալ վստա-
հելին է , որովհետեւ Ազգին եւ Տէրութեան միջեւ պէտք
չէ որ շահերը տարբեր լինին :

Մ. Գալամաճեան

ՊԵՏՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՅՈՒՄ

(Շար. և վերջ տես թիւ 958)

Ուստի այս համոզմամբ եւ ազգային նուիրական պարտք
մը կատարելու զգածումով , Յանձնաժողովս իւր Բարձրա-
շնորհ Նախագահին հետ յանուն ազգին վստահութեամբ ձեռք
առնելով այս ծանրակիր պաշտօն , մի կողմէն 1880 տարին
սկսեալ երեք տարւոյ համար անձնաւոր Հայ անձէ տարեկան
») արծաթ դահեկան նուէր հաւաքելու կարգադրութիւնն ը-
րաւ եւ միւս կողմանէ Երուսաղիմայ Ս. Աթոռոյն սեպհական
բայց հեռաւոր , ապարդիւն եւ անօրուտ ծախք պատճառող
եւ պայմանով կտակեալ չեղող կալուածոց քննութեան զբա-
ղեցաւ , որպէս զի պարտուց օր յառաջ վճարման համար

հանգանակութենէ պակսելիք մասը նոյն կայուածոց վաճառմամբ ընու եւ ի վերջոյ հանգանակութիւնն յառաջ տանելով նոր եւ արդիւնաւոր կալուածոց ստացման յատկացնէ յաւելեալ արդիւնքն :

Սակայն ցաւ է ըսել թէ, Յանձնաժողովոյս ջանքերն հանգանակութեան փութով արդիւնաւորման համար, չը պակսուեցան ցարդ, զի եթէ մայրաքաղաքիս թաղերէ երկուքն կամ երեքն կատարեցին հանգանակութիւնն, շատերը դեռ ընտել հրործադրեցին զայն . իսկ դաւառներէ մի քանին միայն կրցան դեռ մասամբ կատարել հանգանակութիւնն եւ ամենամեծ մասը դաւառաց դեռ չեն կատարած զայն : Նոյնպէս Ռուսոյոյ հայաբնակ քաղաքաց մէջ, հրամանաւ եւ կոնդակաւ Վեհ. Հայրապետին, հանգանակութեան պաշտօնով զրկուած Երուսաղիմայ միաբան երկու Արթ. Նուիրակ վարդապետաց ձեռամբ սկսուած նպաստահաւաքութենէն տակաւն արդիւնք չէ հասած Յանձնաժողովոյս :

Գալով կալուածոց վաճառման գործոյն, Երուսաղիմայ Ս. Աթոռոյ հետ համաձայնութեամբ Յանձնաժողովոյս ձեռք առած կալուածային քննութիւնը կատարուելէ յետոյ, եւ ոչ մի կալուած տակաւն չէ վաճառուած, որովհետեւ Երուսաղիմայ Միաբանութիւնն իւր խղճին դէմ նկատելով վանուց սեպհականութեանց ծախուիլն վաճառ պարտուց, իւր Բարձրաշնորհ Նախագահին հետ մինչեւ վերջին ատեններս երկարած դատ էր գործառնութիւնքն այս մասին :

Եւ սակայն պարտքը տարուէ տարի դիզուելու վրայ ըլլալով, Ս. Աթոռոյն պարտուց բարձումը փութացնել անհրաժեշտ էր, վանքը վտանգալից վիճակէ եւ կորստենէ ազատելու համար :

Հետեւապէս հարկ եղաւ Երուսաղիմայ Ս. Աթոռոյ դահակալ Բարձրաշնորհ Տ. Եսայի Ս. Պատրիարք Հայրն մայրաքաղաքս հրաւիրել այլ եւ այլ միջոցներու վրայ ի միասին խորհելու եւ մանաւանդ կալուածոց վաճառման մասին համաձայնութիւն մը գոյացնելու եւ նուիրահաւաքութեան նոր մղումն տալու համար :

Եւ անա այսօր Բարձր. Տ. Եսայի Սրբազան մայրաքաղաքս հասած է, եւ Յանձնաժողովոյս ջանից զուգորդելով իւր հայրական ազդու ձգուքն, պատրաստուած է անձնադիր ոգով իւր Ս. Աթոռն եւ Ս. Յակովբեանց վանքն միանգամ ընդ միշտ ազատել վտանգաբեր պարտուց լուծէն, եւ միանգամայն կարող անձերէ եւ ըստ կարի իւրաքանչիւր ազգայիններէ յատուկ նսւէր մի եւս հաւաքելու ձեռնարկած է :

Արդ, իրաց վիճակն եւ գործոյն յոր կէտ կայանալն այսպէս մերկապարանոց եւ անաշառապէս ազգին առջեւ տարածելով, Երուսաղիմայ Սուրբ Աթոռոյ պարտուց բարձման Յանձնաժողովոյ միւս անգամ հրապարակաւ կը յայտնէ իւր ցաւն՝ այս վերջին օրերս երեւան ելած տարածայնութեանց վրայ, որ իւր յետին ձգն ընդունայն հանելու կը նկատին եւ պաշտօնապէս կը յայտարարէ թէ բոլոր բնութեններն ըստ ամենայնի անհրաժեշտ եւ պարզապէս զրպարտութիւն են . չվարանիր արտայայտել իւր համոզումը թէ՛ ձեռք առնուած միջոցներով առանց ազգին մեծ զոհողութիւն մը պահանջելու ընդհանրութենէն սակաւ ինչ համակրութիւն միայն գտնելով այդ պարտուց բարձումն միայն հնարաւոր է : Եւ ի վերջոյ Յանձնաժողովոյ կը ծանուցանէ միանգամայն թէ՛ իւր խիղճն հանդարտ է՝ իրեն յանձնուած պաշտօնն իւրաքանչիւր պրտի մտօք յանդ հանելու համար պէտք եղած ճիգն ու աշ-

խատութիւնը չղանալուն վրայ, որոյ ապացոյց կրնայ ըլլալ իւր 65 նիստերու եւ խորհուրդներու կանոնաւորեալ արձանագրութիւնքն, ստտ եւ ի դաւառս 1690 համարօք դրած նամագներն, ինչպէս նաեւ բոլոր մանրամասն հաշիւներն ու տետրակները, զորս, անապարձութիւն համարուի ըսել, իրեւ օրինակ կընծայէ ամեն անոնց որ զայնս քննել եւ թղթատղ յօժարին . եւ կը յաւելու թէ՛ թէպէտ եւ անվկանդ մինչեւ ցայսօր շարունակեց իւր պաշտօնն, սակայն եթէ եթէ այսուհետեւ եւս նոյնպիսի անտարբերութեամբ պատասխանուի իւր ձեռնարկին՝ պաշտօնական մարմնոց եւ թաղական խորհրդոց կողմանէ, պարտաւոր է ուրիշներու եւ ընդհանուրին վրայ բեռնաւորել Ս. Աթոռոյն վտանգի մէջ ձգուելու պատասխանատուութիւնն :

Ի դիմաց

Ս. Երուսաղիմայ Պարտուց Բարձման Յանձնաժողովոյ

Ատենադպիր

Ատենապետ

Ս. Յ. ԶՈՒՆԻ

ՅՈՎ. ՀԱՆՆԵՍ ՆԻՒՄԵՆԱՆ

16 Հոկտ. 1882 Ղալաթիա

ՀՐԱԽԵՐ ԱՌ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԷՐ ԱԶԳԱՅԻՆՍ

Ազգային Ս. Փրկչի Հիւանդանոցի Որբանոցի հարցաքննութիւնը պիտի կատարին ըստ հետեւեալ կարգացոյցի .

Հոկտ. 31 Կիր.— Հայկաբանութիւն Գ. և Բ. կարգաց, Գծագրութիւն, Գեղագրութիւն, Բնական պատմութիւն, Երաժշտութիւն և Ժիւնաստիք :

Նոյ. 3 Դշ.— Հայկաբանութիւն Ա. և երկրորդական կարգաց, Գեղագրութիւն և Գծագրութիւն :

Նոյ. 5 Ուր.— Ընտելարանի դասերն՝ Մայրենի լեզու և ին.

Նոյ. 7 Կիր.— Գաղղիարէն և Տաճկերէն Գ. և Բ. կարգաց, Երաժշտութիւն և Ժիւնաստիք :

Նոյ. 10 Դշ.— Դաղղիարէն Ա. և երկրորդական կարգաց, Թուաբանութիւն :

Նոյ. 12 Ուր.— Կրօնագիտութիւն Ա. և երկրորդական կարգաց, Մայրենի լեզու և Տաճկերէն :

Նոյ. 14 Կիր.— Անգղիարէն լեզու Ա. և Բ. կարգաց, Թուաբանութիւն, Աշխարհագրութիւն, Չայնագրութիւն և Ժիւնաստիք :

Ուստի Հոգաբարձութիւնս հաւաստի է որ՝ Ուսումնասէր ազգայինը պիտի բարեհաճին իւրեանց ներկայութեամբն պատուել ի խրախոյս և ի միելթաբութիւն ուսանող մանկտոյն :

25 Հոկտ. 1882

Ա Զ Դ

Երիտասարդ մի, որ Մայրաքաղաքիս մի բարձրագոյն վարժարանէն ուսմանց եւ բարի վարուց վկայական ունի, տեղեակ է. Հայ. Գաղղ. եւ Թուրք լեզուաց, Թուարանու- թեան, Տօնարակալութեան եւայլն. Եւ կը գրէ մաքուր ու դեղեցիկ գիր: Կարող է վարել դպրատանց մէջ երկրորդա- կան դասատուի, փոխ-Տեսչի, ընդհանուր հսկողի եւ դաս- տիարակի պաշտօն. վաճառատանց մէջ խմբագրող եւ տօ- մարակալ գրողի, գործակալի (Պօլսոյ մէջ կամ դուրսը) եւ այլ պաշտօններ: Ունի պատուաւոր երաշխաւորութիւն: Դիմել ի խմբագրատուն Մամուլ:

Օ Ր Ա Յ Ո Յ Յ

4883 ՏԱՐԻՈՅ

ՍԵՊՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ Ս. ՓՐԿԶԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԳԱՆՈՅԻ

Գին 1 դահեկան

ՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

Կը գտնուի ամեն գրավաճառաց քով, նաեւ Ազգային Հիւանդանոցի գրասենեակը ի Մեծ նոր խան թիւ 49:

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻՍՅՈՒՆՈՅ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Մ. ՇԵՐԷՐ ԳԵՐՄԱՆԱՅՈՒ

Թարգմանութիւն Մարկոսի Աղարէգեան

Ի ՆՊԱՍՐ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԳԱՆՈՅԻ

Գին 7/2 դահեկան

Պատուարժան Թարգմանիչը Մարկոս Էֆէնտի Աղարէկ- եան սոյն ընտիր գործը բոլորովին Ազգ. Հիւանդանոցի նուի- րած ըլլալով, ի նպատակ նոյն հաստատութեան պիտի վա- ճառուի:

Կը գտնուի Ազգ. Հիւանդանոցի գրասենեակը ի Մեծ նոր թիւ 49 եւ բոլոր գրավաճառաց քով:

ՄԱՅՆԱԳՐԱՐԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԵԱՆ

ՏՕԲԹԵՈՐ Մ. Բ. ԻԹԻԻՃԵԱՆ

Մատենադարան ժողովրդեան տարեկան հատոր- ներու թիւը պիտի ըլլայ 12, և պիտի բաղկանայ -800 երեսներէ:

Բաժանորդագրութիւնը վեցամսեայ են, և գինն հինգ զրուշ:

Գաւառային բաժանորդը, ճամբու ծախքով վեց զուշ վճարելու պարտաւոր են:

Բաժանորդ չըղողն, ամէն հատորի համար իր խանաւոր գինը պիտի վճարէ:

ԲՕԼ ՏԸ ԳՊԳ

Կ Ի Ի Ս Թ Ա Վ

Սոյն գուարժալի վկայաստութիւնը որ Բոյ տը Գօգի նը- յանուոր գործընթին մին է, հետզհետէ թերթ առ թերթ պիտի հրատարակուի: Մէն մի թերթին գինն է 30 փարայ: Կեդրոնաւորին է 3. Զինճիրճեան գրատունը Մամուլ փա- շա փողոց թիւ 239:

Ա Զ Դ

Արտաքին գործոց պաշտօնատան թղթակցութեան սե- նեկի վաղեմի անդամներէն Յովհաննէս Էֆէնտի Մարգար- եան, որ երբեմն Մանասթըր վիլայէթի Թարգմանչութեան եւ յետոյ Բերայի, Իւսկիւտարի եւ Կ. Պօլսոյ ատեաններուն մէջ առաջին քննիչ դատաւորութեան եւ երբեմն Անդրիա- նուպօլսոյ կուսակալութեան մէջ Օրթաքէօյ դաւաքին ընդ- հանուր դատախազութեան պաշտօններն վարելով, քան տարիէ աւելի Կայսերական բարեխնամ կառավարութեան նառայած է, այս անգամ ըստ օրինի իրաւագիտական քըն- նութիւն տուած եւ Արդարութեան պաշտօնատունէն փառ- տաբանութեան առաջին կարգի վկայականը ստացած ըլլա- լով, պատիւ ունի ծանուցանել Արդոյ Հասարակութեան որ ամէն կարգի պատժական եւ առեւտրական գործոց փոխ- նորդութիւն պիտի ստանձնէ:

Կեդրոնաւորին է Ղալաթա Քիւրէքճիլէր փողոցին մէջ Զիլքէր պէյ խան վերի յարկ 17 թիւ սենեակը:

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ՀԱՅՈՅ ՄԻԱՅՅԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ՄԱՆՐ ՈՒՄՄՈՒՆՔ

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ՀԱՒԱՏՈՅ

Եւ Սրբազան պատմութեան Աւետարանի

Մարկոսեան Գրիգոր Էֆէնտիի սոյն աշխատաւի- րութիւնն որ մեծ ընդունելութիւն գտած է ազգա- յին վարժարանաց մէջ, Միացեալ Ընկերութեանց նուիրած լինելով հեղինակն, այս անգամ մաքուր տպագրութեամբ և գեղեցիկ պատկերներով զար- դարուած ի լոյս ընծայուած է և կը վաճառուի բոլոր Հայ գրավաճառաց քով ի գին 60 բարայի:

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՐԱՆՍՅՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Նրկասիրեաց Թովմաս Թէրզեան

Ազգային բաղմորդիւն գրադէտ եւ կայսերական վար- ժարանին դասատու Թ. Թէրզեան Էֆէնտի այս անգամ իւր Անի ոճով Քերականութեան Բ. մասը ի լոյս ընծայած է վե- նետիկի Միսթարեան հարց մաքուր տպագրութեամբ:

Անի ոճն իւրեւ կատարեալ եւ դիւրուայց մթոտ, ամեն Գաղղիադէտ ազգայիններէ ընդունուած ըլլալով, մեր կողմանէ գովեստ չուայել աւելորդ կը համարվի, եւ կը հրաւիրեմք գմեճայարգ սուսուցիչս եւ զիսկալաքողս որ փու- թան սոյն Բ. մասէն ալ լաւ օգուտներ քաղել:

Կը ծախուի ամեն Հայ գրավաճառաց քով, գին 6 դա- հեկան: Կեդրոնաւորին է Միսթարեան Հարց գրատունը ի Բէրէճիլէր քաղաք, Սեդրոս խան:

ԻՄՔԱԳԻՐ—ՏԵՐԷՆ

ԳԵՐԳ Յ ԵՅՎԱԶԵԱՆ